

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/43/2016
Identifikačné číslo spisu: 6014201359
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6014201359.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu Mgr. Viliama Pohančenika a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci navrhovateľa: R. F., nar. XX.XX.XXXX, Y., zastúpený: JUDr. Marián Ďurina, advokát, Sibírska 4, Bratislava, proti odporcovi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 23.04.2014, o starobnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd/298/2014-102 zo dňa 17.12.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd/298/2014-102 zo dňa 17.12.2015 m e n í tak, že rozhodnutie odporcu číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 23.04.2014 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi na účet jeho právneho zástupcu, JUDr. Mariána Ďurinu, náhradu trov konania v sume 727,69 €. do tridsiatich dní od právoplatnosti tohto rozsudku..

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 26Sd/298/2014-102 zo dňa 17.12.2015 potvrdil rozhodnutie odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 23.04.2014 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporcu“), ktorým odporca podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej aj len „zákon č. 100/1988 Zb.“) a podľa § 259 ods. 1, § 261 ods. 1a § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zvýšil navrhovateľovi starobný dôchodok od 07.11.2010 na sumu 138,40 eur mesačne. Zároveň mu podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšil starobný dôchodok od 01.01.2011 na sumu 140,90 eur mesačne, od 01.01.2012 na sumu 145,60 eur mesačne, od 01.01.2013 na sumu 156,80 eur mesačne a od 01.01.2014 na sumu 165,60 eur mesačne. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozsudku krajský súd poukázal na to, že navrhovateľ prvýkrát požiadal o priznanie starobného dôchodku od 01.04.2003, a to žiadosťou zo dňa 21.03.2003. Starobný dôchodok mu bol priznaný rozhodnutím odporcu zo dňa 12.05.2003 od XX.XX.XXXX vo výške 8 215 Sk mesačne s

tým, že bol vymieraný z I. pracovnej kategórie z priemerného mesačného zárobku zisteného za roky 1992, 1991, 1988, 1987 a 1990, ktorý bol zistený vo výške 3 558 Sk. Celková započítaná doba zamestnania bola 38 rokov, pre výšku dôchodku bolo rozhodných 36 rokov, z toho v III. pracovnej kategórii 11 rokov a v I. pracovnej kategórii 25 rokov. Starobný dôchodok mu bol následne rozhodnutím odporcu zo dňa 08.07.2003 odňatý podľa § 173i ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. s tým, že podľa § 21 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. v znení účinnom od 01.07.2003 sa navrhovateľovi pre účely priznania starobného dôchodku neprihliadlo na dobu profesionálnej služby v období od 03.01.1968 do 23.12.1969 a od 01.01.1970 do 31.10.1993, pretože táto doba bola zohľadnená pre účely priznania výsluhovej dávky a bez tejto doby nezískal potrebných 25 rokov zamestnania, ale len 12 rokov a 276 dní, v dôsledku čoho mu nárok na starobný dôchodok zanikol. Na základe podaného opravného prostriedku krajský súd rozsudkom č. k. 20Sd/202/2003-21 zo dňa 24.02.2004 potvrdil rozhodnutie odporcu zo dňa 08.07.2003, pričom rozsudok krajského súdu potvrdil aj Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 3So/104/2004 zo dňa 23.11.2004. Ďalšiu žiadosť o priznanie starobného dôchodku navrhovateľ podal dňa 19.04.2010 a žiadal ho priznať od XX.XX.XXXX. Jeho žiadosti bolo vyhovené a rozhodnutím odporcu zo dňa 11.05.2010 mu bol podľa § 65 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. priznaný od XX.XX.XXXX starobný dôchodok vo výške 99,40 eur mesačne s tým, že nárok na starobný dôchodok bol odvodený od dovŕšenia fyzického veku 62 rokov, dňom XX.XX.XXXX. K uvedenému dňu odporca zistil obdobie dôchodkového poistenia navrhovateľa v rozsahu 6 543 dní, t. j. 17 rokov a 338 dní, čím boli splnené podmienky nároku na starobný dôchodok podľa § 65 zákona č. 461/2003 Z. z. Poslednú žiadosť o priznanie starobného dôchodku podal navrhovateľ dňa 07.11.2013. Domáhal sa priznania starobného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. s uplatnením služby I. kategórie dovŕšením fyzického veku 55 rokov, t. j. od XX.XX.XXXX. Z potvrdenia Útvaru sociálneho zabezpečenia Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej aj len „ZVJS“) zo dňa 21.10.2013 vyplynulo, že mu bol priznaný príspevok za službu od 01.11.1993 podľa § 119 a nasl. zákona č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru SR (ďalej aj len „zákon č. 410/1991 Zb.“), ktorý bol podľa § 124 ods. 3 písm. b) zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 328/2002 Z. z.“) pretransformovaný od 01.07.2002 na výsluhový dôchodok. Pre nárok a výšku príspevku za službu mu bola zhodnotená doba služby zaradená do I. kategórii funkcií od 03.01.1968 do 23.12.1969 - základná vojenská služba a od 01.01.1970 do 31.10.1993 - príslušník ZVJS. Ku dňu skončenia služobného pomeru získal celkom 25 rokov a 294 dní dôchodkového poistenia. Podľa rozhodnutia ZVJS zo dňa 01.07.2002 bol príspevok za službu zmenený od 01.07.2002 na výsluhový dôchodok s tým, že od uvedeného dňa sa zvýšil o 0,5 % výšky, v akej patril k uvedenému dňu za každý skončený rok trvania služobného pomeru. Ďalej krajský súd citoval rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky č. 5/2011, v ktorom bola riešená rovnaká právna problematika ako v prejednávanej veci. Z označeného judikovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vyplynulo, že ak je príspevok za službu, priznaný ako dávka sociálneho zabezpečenia, považovaný za výsluhový dôchodok, môže od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení (zabezpečení) plniť funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) len vtedy, ak jeho výška zodpovedá výške starobného dôchodku, primeranej dobe trvania služobného pomeru a tiež, že pri určení výšky starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, hodnotené na účely príspevku za službu. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť najviac o sumu príspevku za službu považovaného za výsluhový dôchodok. Z vyššie uvedeného krajský súd vyvodil, že starobný dôchodok bol navrhovateľovi správne zvýšený tri roky späťne odo dňa, od ktorého o prehodnotenie sumy starobného dôchodku požiadal, a to v súlade s § 112 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. s tým, že dátum vzniku starobného dôchodku bol správne konštatovaný dovŕšením veku 55 rokov, pretože navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok vo zvýhodnenom fyzickom veku, keďže vykonával potrebné obdobie prácu v I. kategórii funkcií. Odporca do obdobia jeho dôchodkového poistenia pre účely rozhodnutia o prehodnotení sumy starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia správne zohľadnil obdobie základnej vojenskej služby aj výkon služby príslušníka ZVJS, ako aj zárobky, ktoré počas výkonu služby dosiahol, pokiaľ spadali do rozhodujúceho obdobia. Správne sumu starobného dôchodku prepočítal podľa zákona č. 100/1988 Zb. aj podľa zákona č. 461/2003 Z. z. Sumu starobného dôchodku podľa oboch právnych noriem určil v súlade so správne aplikovanými zákonnými

ustanoveniami, pri úplne zistenom období dôchodkového poistenia, ktoré bolo preukázané evidenčnými listami dôchodkového zabezpečenia. Tieto údaje odporca správne preniesol do osobného listu dôchodkového poistenia, ktorý bol prílohou napadnutého rozhodnutia. Pretože príspevok za službu, ktorý bol navrhovateľovi priznaný pri skončení služby príslušníka ZVJS, sa podľa platnej právnej úpravy považuje za výsluhový dôchodok, odporca správne pristúpil ku kráteniu jeho starobného dôchodku, vypočítaného podľa zákona č. 461/2003 Z. z., ktorý bol vyšší než ten, ktorý bol určený postupom podľa zákona č. 100/1988 Zb. Námietky navrhovateľa vyhodnotil krajský súd ako nedôvodné. Krátenie sumy starobného dôchodku bolo realizované v súlade so zákonnými ustanoveniami a ich ustáleným výkladom v rámci rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR. Nedôvodné boli aj námietky navrhovateľa ohľadom nesprávne zisteného obdobia dôchodkového poistenia. Obdobie dôchodkového poistenia mu bolo započítané v celosti na základe prvotných evidenčných podkladov tak, ako bolo zhrnuté v osobnom liste dôchodkového poistenia. Rozhodnutiami vydanými v predchádzajúcich konaniach sa krajský súd nemohol zaoberať jednak preto, že nadobudli právoplatnosť, t. j. sú všeobecne záväzné a predmet preskúmvacieho konania je vymedzený predmetom napadnutého rozhodnutia odporcu.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že napadnuté rozhodnutie odporcu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Zároveň žiadal zaviazať odporcu na náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 940,46 eur, a to do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Uviedol, že z dokumentácie, ktorú mal odporca od začiatku konania dňa 07.11.2013 k dispozícii, niet pochyb, že dňa XX.XX.XXXX dosiahol vek 55 rokov a bol zamestnaný viac ako 25 rokov v služobnom pomere I. kategórie funkcií. Ako vojak základnej služby v ČSEA získal 721 dní, ako príslušník ZVJS 8 705 dní. V civile mal odpracovaných 9 842 dní, t. j. 26 rokov a 352 dní v III. pracovnej kategórii, a to ako študent SOU 1 020 dní, MTZ Dubnica nad Váhom 197 dní, SZČO 5 327 dní a v spoločnosti KOMPAS BB, s.r.o. 3 378 dní, spolu 9 922 dní, t. j. 27 rokov a 67 dní. Spolu mal teda odpracovaných 9 426 dní + 9 922 dní = 19 348 dní, t. j. 53 rokov a 3 dni. Z neznámych dôvodov mu odporca započítal iba 38 rokov a 201 dní. Navrhovateľ sa v roku 2013 dozvedel zo zdrojov mimo odporcu, že mu nárok na starobný dôchodok ako bývalému policajtovi vznikol dovŕšením veku 55 rokov dňa XX.XX.XXXX podľa zákona č. 100/1988 Zb. tým, že má v I. kategórii započítanú dobu 25 rokov a 294 dní, a to od dátumu zrušenia kategórií funkcií dňa 31.12.1999. Tento nárok sa mu podľa § 175 zákona č. 100/1988 Zb. a § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. musí zachovať do 31.12.2023. Navrhovateľ aj napriek neúspešnému sporu o starobný dôchodok opätovne požiadal odporcu dňa 07.11.2013 o priznanie starobného dôchodku. Na základe tejto žiadosti vykonal odporca prepočet už vyplácaného starobného dôchodku od dovŕšenia veku 62 rokov, ale v rozpore s „Metodikou Sociálnej poisťovne“ a bol mu priznaný starobný dôchodok nižší, aký by mu patril. K náprave nedošlo ani v odvolacom konaní na Krajskom súde v Banskej Bystrici. Odporca mal dostatočnú možnosť, aby v rámci autoremedúry podľa § 217 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. vyhovel odvolaniu navrhovateľa. Odporca vychádzal z nesprávnej domnienky, že navrhovateľovi bol vypočítaný a priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb., v dôsledku čoho sa dopracoval k sume 220,2768 eur ako k sume, ktorou zhodnotil dobu služby. Uvedeným spôsobom diskriminoval navrhovateľa a ukrátil ho z dôvodu, že nedošetril sumu príspevku za službu, ktorá mu je vyplácaná ku dňu priznania dôchodkovej dávky. Na základe uvedeného navrhovateľ tvrdil, že odporca nesprávne a v rozpore so zákonom vyhodnotil celkovú dobu jeho zamestnania ku dňu žiadosti o starobný dôchodok zo dňa 07.11.2013, použil nesprávne rozhodné obdobie pre výpočet priemerného mzdového bodu z 10 rokov namiesto najmenej 22 rokov.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti. Dôvody, ktoré uviedol navrhovateľ v odvolaní, nepovažoval za opodstatnené. Krajský súd správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého ju náležite právne posúdil, pričom nezistil nezákonnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o zvýšení starobného dôchodku priznaného navrhovateľovi.

Z obsahu dávkového spisu odporcu odvolací súd zistil, že navrhovateľ prvýkrát požiadal o priznanie starobného dôchodku od XX.XX.XXXX žiadosťou zo dňa 21.03.2003. Starobný dôchodok mu bol priznaný rozhodnutím odporcu zo dňa 12.05.2003 od XX.XX.XXXX vo výške 8 215 Sk mesačne. Tento dôchodok mu bol odňatý rozhodnutím odporcu zo dňa 08.07.2003 podľa § 173i ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb., ktoré bolo na základe podaného opravného prostriedku potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici. Na základe druhej žiadosti navrhovateľa zo dňa 19.04.2010 mu bol rozhodnutím odporcu zo dňa 11.05.2010 podľa § 65 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. priznaný starobný dôchodok od XX.XX.XXXX v sume 99,40 eur mesačne. Na základe tretej žiadosti zo dňa 07.11.2013 mu bol napadnutým rozhodnutím odporcu podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. a podľa § 259 ods. 1, § 261 ods. 1 a § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšený starobný dôchodok od 07.11.2010 na sumu 138,40 eur mesačne.

Navrhovateľovi bol od 01.11.1993 priznaný príspevok za službu podľa § 119 a nasl. zákona č. 410/1991 Zb., ktorý bol podľa § 124 ods. 3 písm. b) zákona č. 328/2002 Z. z. pretransformovaný od 01.07.2002 na výsluhový dôchodok. Pre nárok a výšku príspevku za službu mu bola zhodnotená doba služby zaradená do I. kategórie funkcií od 03.01.1968 do 23.12.1969 - základná vojenská služba a od 01.01.1970 do 31.10.1993 - príslušník ZVJS v rozsahu 25 skončených rokov. Podľa rozhodnutia ZVJS zo dňa 01.07.2002 bol príspevok za službu, ktorý bol navrhovateľovi priznaný, zmenený od 01.07.2002 na výsluhový dôchodok s tým, že od tohto dňa sa zvýšil o 0,5 % výšky, v akej patril k uvedenému dňu za každý skončený rok trvania služobného pomeru.

Navrhovateľ sa narodil XX.XX.XXXX. Dôchodkový vek 55 rokov podľa § 21 ods. 1 písm. c) zákona č. 100/1988 Zb. dovŕšil dňom XX.XX.XXXX. Ku dňu dovŕšenia dôchodkového veku získal 14 082 dní, t. j. 38 rokov a 212 dní doby poistenia.

Po vzniku nároku na starobný dôchodok navrhovateľ získal od XX.XX.XXXX do 30.06.2008 ešte 1 872 dní, t. j. 5 rokov a 47 dní obdobia dôchodkového poistenia.

V zmysle konštantnej judikatúry Najvyššieho súdu SR (rozsudok sp. zn. 7So/138/2011 zo dňa 15.08.2012, uverejnený pod č. 83 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 6/2013) priznanie výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z. z. nevylučuje, aby obdobie výkonu služby profesionálneho vojaka (policajta a vojaka prípravnej služby) bolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z. z., ktoré je významné pre zistenie výšky dôchodku.

Z právnych úprav týkajúcich sa sociálneho poistenia alebo zabezpečenia rôznych skupín poistencov jednoznačne vyplýva, že všeobecný systém sociálneho poistenia a osobitný systém sociálneho poistenia (zabezpečenia príslušníkov ozbrojených zborov) sú založené na základe hodnotenia dôb poistenia (zamestnania) pre dávky dôchodkového poistenia.

Kým zákon č. 461/2003 Z. z. upravuje nároky poistencov zo všeobecného systému sociálneho poistenia a jeho cieľom je zabezpečiť, aby doby poistenia boli poistencovi pre vznik nároku na dávky podmienené dosiahnutím veku alebo v dôsledku jeho nepriaznivého zdravotného stavu boli riadne zohľadnené, osobitné právne úpravy používané v osobitnom systéme sociálneho poistenia obsahujú len úpravu, ktorá zabezpečuje užší okruh dávok dôchodkového poistenia a zohľadňuje ako dobu poistenia iba dobu výkonu služby (prípadne náhradnú dobu výkonu služby). Osobitný systém poistenia príslušníkov ozbrojených zborov neobsahuje úpravu starobných dôchodkov, sirotských a vdovských dôchodkov, ktoré by

zohľadňovali dobu ich poistenia v celom rozsahu, a to aj v civilnom zamestnaní, ale obsahuje len úpravu výsluhových dôchodkov, sirotských výsluhových dôchodkov, vdovských výsluhových dôchodkov a invalidných výsluhových dôchodkov, ktoré sú založené len na hodnotení doby služby poistenca a vôbec nehodnotí dobu poistenia, ktorú poistenci získali vo všeobecnom systéme. V dôsledku tejto skutočnosti sú poistenci osobitného systému sociálneho zabezpečenia vylúčení z pôsobnosti zákona č. 461/2003 Z. z. len v rozsahu zodpovedajúcom dobe poistenia v osobitnom systéme (s výnimkou prípadov podľa § 60 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z.), ale nie v časti upravujúcej nárok na starobný, predčasný starobný, invalidný, sirotský, vdovský alebo vdovecký dôchodok.

Podľa § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa priznávajú do 31.12.2023.

Podľa § 21 ods. 1 písm. c) zákona č. 100/1988 Zb., občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v I. kategórii funkcií.

Podľa § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., suma starobného dôchodku poistenca, ktorý splnil podmienky nároku na tento dôchodok pred 01.01.2004, je po vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný k 31.12.2003 a nepoberal starobný dôchodok, invalidný dôchodok alebo ich časť, sa určí podľa tohto zákona. Nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31.12.2003, a to vrátane úpravy dôchodkov a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu.

Podľa § 66 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z., suma starobného dôchodku sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty.

Podľa § 112 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z., dávka sa prizná alebo sa zvýši odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac 3 roky spätne odo dňa zistenia, že sa dávka priznala alebo sa vyplácala v nižšej sume, ako patrí, alebo najviac 3 roky spätne od uplatnenia nároku na dávku alebo nároku na jej zvýšenie, ak sa dodatočne zistí, že sa dávka priznala v nižšej sume, ako patrí.

Navrhovateľovi ako príslušníkovi ZVJS bol od 01.07.2002 priznaný príspevok za službu podľa § 119 zákona č. 441/1990 Zb., ktorý sa podľa § 124 ods. 3 písm. b) zákona č. 328/2002 Z. z. považuje za výsluhový dôchodok. K otázke, či tento príspevok možno považovať za dávku v starobe, odvolací súd poukazuje na odôvodnenie svojho rozsudku sp.zn. 9So/23/2016 z 31.01.2018, v ktorom uviedol:

Z dôvodovej správy k zákonu č. 222/2003 Z. z. vyplýva záver, že zámerom zákonodarcu bolo dosiahnuť, aby od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení) výsluhový dôchodok i dávky výsluhového zabezpečenia považované za výsluhový dôchodok podľa § 124 zák.č.328/2002 Z. z. plnili funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru ako dávka sociálneho zabezpečenia existujúca či už samostatne alebo popri starobnom dôchodku, na ktorý vznikne nárok dovŕšením dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení).

Z uvedeného vyplýva, že od dovŕšenia dôchodkového veku má výsluhový dôchodok povahu dávky v starobe.

Podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy SR, občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe.

Primeraným je podľa názoru súdu také hmotné zabezpečenie, ktoré zodpovedá celej dĺžke poistenia bez ohľadu na to, či poistenie bolo získané v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia (ktorý sa vyčlenil zo všeobecného systému dôchodkového poistenia) alebo iba vo všeobecnom systéme sociálneho

poistenia.

Podľa čl. 33 ods. 1 Dohovoru č. 128, ak má alebo ak by mala inak chránená osoba súčasne nárok na rôzne invalidné, starobné alebo pozostalostné dávky, môžu sa tieto dávky krátiť za určených podmienok a v určenom rozsahu; chránená osoba dostane spolu aspoň toľko, koľko sú najvýhodnejšie dávky.

Podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

Je potrebné zdôrazniť aj to, že zákon č. 461/2003 Z. z. priamo v ustanoveniach § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 vylúčil možnosť započítania obdobia služby policajta získaného v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok (minimálne 15 rokov) do obdobia dôchodkového poistenia. Len výkladom relevantných predpisov spôsobom, ktorý najvyšší súd považuje za konformný s Ústavou SR, najvyšší súd vo viacerých svojich rozhodnutiach judikoval, že priznanie výsluhového dôchodku nevyklučuje, aby obdobie výkonu služby profesionálneho vojaka (policajta a vojaka prípravnej služby) nebolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona o sociálnom poistení, ktoré je významné pre zistenie výšky dôchodku (napr. sp.zn.7So/138/2011) a že výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona č. 461/2003 Z. z. charakter dávky v starobe, ktorú má na mysli čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128.

Súčasne je potrebné skonštatovať, že napriek už ustálenej judikatúre najvyššieho súdu ohľadom nároku poberateľov výsluhového dôchodku na starobný dôchodok zákonodarca doteraz v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 legislatívne neupravil osobitný spôsob výpočtu a krátenia starobného dôchodku. Pri absencii takej úpravy (rovnako ako pri pretrvávajúcej absencii zohľadnenia doterajšej judikatúry zákonnou úpravou nároku poberateľov výsluhových dôchodkov na zohľadnenie obdobia služby zakladajúcej nárok na výsluhový dôchodok aj na účely nároku a výšky starobného dôchodku) je potom úlohou súdu vysporiadať sa s touto „dierou v zákone“ tak, aby bolo zachované ústavou garantované právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe.

Z uvedených dôvodov odvolací súd námietku, že dohovor hovorí o možnosti, nie o povinnosti krátenia dôchodku a že odporkyňa v rozhodnutí neuviedla žiadny prameň vnútroštátneho práva, ktorý by ju oprávňoval vykonať krátenie starobného dôchodku, nepovažoval za dôvodnú.

Výsluhový dôchodok priznaný podľa § 38 a § 39 zákona č. 328/2002 Z. z., resp. výsluhová dávka za výsluhový dôchodok považovaná, je dávkou, ktorá patrí jeho poberateľovi od skončenia služobného pomeru a patrí mu aj po dovŕšení dôchodkového veku podľa všeobecného predpisu o sociálnom poistení (§ 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z.). Vzhľadom na túto skutočnosť výsluhový dôchodok má odo dňa dovŕšenia dôchodkového veku povahu dávky v starobe, ktorú je potrebné považovať v zmysle čl. 33 ods. 1 Dohovoru č. 128 za inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť.

Podľa čl. 43 písm. a) Dohovoru č. 128 tento Dohovor sa nevzťahuje na sociálne udalosti, ktoré nastali skôr, než nadobudla účinnosť príslušná časť Dohovoru pre zúčastnený členský štát.

Československá socialistická republika prijala záväzky z Dohovoru, len pokiaľ ide o časť III, príslušné ustanovenia častí V a VI, a časť VII. Časť III. dohovoru obsahuje články 14 až 19, časť VI. (spoločné ustanovenia) články 30 až 36.

Podľa čl. 15 ods. 1 Dohovoru č. 128 krytou sociálnou udalosťou je prežitie ustanoveného veku.

Ustanoveným vekom na účely starobného dôchodku je dôchodkový vek podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení. Tento vek navrhovateľ dovŕšil po nadobudnutí platnosti Dohovoru č. 128 pre

Československú socialistickú republiku (11.januára 1991). Nie je preto právne významné, že navrhovateľ časť služby príslušníka ZVJS vykonával pred nadobudnutím platnosti tohto dohovoru. Vzhľadom na uvedené odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú námietku navrhovateľa, že krátenie by s ohľadom na čl. 43 písm. b) Dohovoru prichádzalo do úvahy až za obdobie dôchodkového poistenia získaného po 25.októbri 1991.

Vzhľadom na súbeh nárokov na dve dávky rovnakého druhu (dávky v starobe) tak zo systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov (zákon č. 328/2002 Z. z.) ako aj zo všeobecného systému sociálneho poistenia upraveného zákonom č. 461/2003 Z. z., potom prichádza v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 do úvahy krátenie starobného dôchodku. Iný postup a priznanie starobného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z. z. v plnej výške by mal za následok priznanie dvoch povahovo rovnakých dávok za tie isté doby poistenia v oboch systémoch sociálneho zabezpečenia (poistenia), čo by viedlo k neodôvodnenému a neprimeranému zvýhodneniu osôb poistených v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia a k diskriminácii poistencov, ktorí získali obdobia poistenia v takom istom celkovom rozsahu, ale iba vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia.

Požiadavka navrhovateľa, aby mu pre výšku starobného dôchodku zo všeobecného systému bolo zohľadnené celé obdobie od 01.12.1990 do 01.07.2005 v rozsahu 5 327 dní, kedy mal podľa jeho tvrdenia vykonávať samostatne zárobkovú činnosť nie je dôvodná. Časť tohto obdobia od 01.12.1990 do 31.10.1993 mu totiž už bola zhodnotená ako doba služby príslušníka ZVJS. Podľa § 10 veta druhá zákona č. 100/1988 Zb. ak sa kryjú doba zamestnania a náhradná doba, započíta sa iba doba, ktorej zápočet je pre občana výhodnejší. To isté platí, ak sa navzájom kryjú doby zamestnania alebo náhradné doby.

Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že na účely určenia výšky starobného dôchodku podľa § 261 ods. 1, § 274 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. a § 21 zákona č. 100/1988 Zb. odporca vychádzal z priemerného mesačného zárobku (ďalej aj „PMZ“) navrhovateľa vo výške 135,00 € zisteného za roky 2005, 2007, 2004, 2006 a 2002. Odporca však opomenul, že vzhľadom na výkon služby v I. kategórii funkcií v rozsahu viac ako 20 rokov bolo potrebné vykonať porovnávací výpočet nielen podľa § 12 ods. 3 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb., ale aj podľa § 12 ods. 3 písm. a) a písm. c) v spojení s § 14 ods. 4 tohto zákona, prípadne podľa § 293k zákona č. 461/2003 Z. z.

Vzhľadom na uvedené dôvody odvolací súd dospel k záveru, že zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci, preto podľa § 250ja ods. 3 veta prvá O. s. p. v spojení s § 250j ods. 2 písm. c) O. s. p. rozsudok krajského súdu zmenil, napadnuté rozhodnutie odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní odporca zohľadní výšku výsluhového dôchodku navrhovateľa v období rozhodnom pre krátenie starobného dôchodku podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 a znovu rozhodne o výške starobného dôchodku navrhovateľa zo všeobecného systému v zmysle vyššie uvedeného, pričom rozhodne aj o nároku na zvýšenie dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia navrhovateľa po 30.06.2008. Výsporiada sa aj s požiadavkou navrhovateľa na úrok z omeškania 0,05% denne z dlžnej sumy na starobnom dôchodku

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O. s. p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Navrhovateľ uplatnil právo na náhradu trov konania z titulu trov právneho zastúpenia v celkovej výške 940,46 €, a to za:

3 úkony právnej služby v roku 2014 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie opravného prostriedku a podanie doplnujúceho návrhu) 3x 61,87 € + 3x 8,04 € ako režijný paušál,

za 3 úkony v roku 2015 (vyjadrenie k vyjadreniu odporkyne, účasť na pojednávaniach v dňoch 29.10.2015 a 17.12.2015) 3x 64,53 € + režijný paušál 3x 8,39 €

za 1 úkon v roku 2016 (podanie odvolania) 1x 66,00 € + režijný paušál 8,58 €,

ďalej v dňoch 29.10.2015 a 17.12.2015: náhradu za stratu času pri ceste z Bratislavy do Banskej Bystrice a späť dňa 2x 8 polhodín, t.j. 2x 111,84 €

cestovné osobným motorovým vozidlom zn. ŠKODA FABIA 4 x 205 km, pri priemernej spotrebe 5,6 l/100 km, cene benzínu 1,208 € dňa 29.10.2015 a 1,197 € dňa 17.12.2015 a základnej náhrade za používanie OMV 0,183 €/1 km, t. j. 102,77 € + 102,51 €, a stravné 2x 4,20 €.

Vzhľadom na skutočnosť, že opravný prostriedok navrhovateľ podal už dňa 30.05.2014 a k prevzatiu zastúpenia došlo až dňom 08.08.2014, odvolací súd nepovažoval za dôvodné priznať navrhovateľovi náhradu trov za právne služby za podanie opravného prostriedku. Z dôvodu, že všetky dôvody, pre ktoré je namietaná nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, majú byť uvedené v opravnom prostriedku, navrhovateľovi tiež nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia za účtované úkony - podanie doplňujúceho návrhu dňa 23.09.2014 a vyjadrenie navrhovateľa z 18.11.2014, ktoré vo vyúčtovaní označil ako „podanie doplňujúceho návrhu“, ani za vyjadrenie z 25.03.2015 k vyjadreniu odporkyne z 13.10.2014 ohľadom zápočtu doby výkonu funkcie konateľa spol. s r.o. po vzniku nároku na starobný dôchodok, ktorého zápočtu sa navrhovateľ preukázateľne prvýkrát domáhal až podaním z 18.11.2014 a teda o hodnotení tohto obdobia nebolo napadnutým rozhodnutím odporcu z 23.04.2014 rozhodované.

Vo zvyšku odvolací súd považoval vyčíslenie trov právneho zastúpenia za správne a preto ich navrhovateľovi priznal v celkovej výške 727,69 €. Priznanú náhradu trov je odporca podľa § 149 ods. 1 O. s. p. povinný zaplatiť právnomu zástupcovi navrhovateľa na jeho účet číslo: R. vedený v: B. do tridsiatich dní od právoplatnosti tohto rozsudku .

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.